

ROZWÓJ UNASIENIANIA NASIENIEM KONSERWOWANYM W NISKICH TEMPERATURACH W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

Andrzej Zydek

Wojewódzki Państwowy Zakład Unasieniania Zwierząt, Karczów
Dyrektor: inż. Andrzej Zydek

Pierwsze prace nad konserwacją nasienia buhajów w niskich temperaturach, rozpoczęto w PZUZ Karczów w styczniu 1964 r. Jako środka schładzającego użyto suchego lodu i alkoholu o temperaturze -79°C . Nasienie było porcjowane w szklanych zatapianych ampułkach. W ten sposób poddano próbie konserwacji nasienie 7 buhajów, od których uzyskano 750 porcji. W okresie od stycznia do maja 1964 r. w dwóch PPUZ unasieniono 54 krowy po raz pierwszy, z czego faktycznie zostało zacielonych 45 szt., co stanowi 83,3% cielności. Dalsze prace pomimo uzyskania średnich wyników zostały zaniechane ze względów ekonomicznych oraz ze względu na złą jakość szkła laboratoryjnego. Z końcem 1965 r. rozpoczęto prace nad konserwacją nasienia buhajów metodą kulkową czyli japońską. Jako środka schładzającego użyto ciekłego azotu zakupywanego w Zakładach Chemicznych w Chorzowie i Oświęcimiu. Nasienie zostało składowane w kontenerach produkcji Union Carbide wypożyczonych w ZDIZ Balice. W zakładzie opanowano technikę konserwacji nasienia buhajów tą metodą i w dniu 1 IV 1966 r. rozpoczęto unasienianie krów nasieniem mrożonym. W r. 1966 unasieniono ogółem 3315 krów i jałówek uzyskując 70,3% niepowtarzalności. W tym samym okresie czasu niepowtarzalność po nasieniu ciekłym wynosiła 71%. Dobre wyniki uzyskane przy stosowaniu nasienia mrożonego pozwoliły w latach 1967-1968 na wprowadzenie nasienia mrożonego we wszystkich ośrodkach zarodowych bydła, zarówno w sektorze państwowym jak i indywidualnym. W oborach hodowlanych dzięki nasieniu mrożonemu zastosowano dobór indywidualny buhajów zgodnie z opracowanymi planami kojarzeń. W r. 1967 w 25 PPUZ unasieniono 6175 krów uzyskując 70,2% niepowtarzalności, a przy użyciu nasienia ciekłego 69,4%. W połowie 1969 r. zakład wprowadził unasienianie nasieniem mrożonym w 88 PPUZ unasieniając 17 880 krów i jałówek, uzyskując 74,3% niepowtarzalności, podczas gdy przy użyciu nasienia ciekłego 72,2%. Wprowadzanie nasienia mrożonego na terenie całych powiatów

Krapkowice i Prudnik oraz części powiatu niemodlińskiego, gdzie jest zrejonizowane bydło rasy nczb, pozwoliło na przyspieszenie realizacji programu hodowlanego oraz na ograniczenie częstotliwości dojazdów z nasieniem. W tym rejonie zainseminowano nasieniem mrożonym już w styczniu i lutym 1970 r. 6257 krów i jałówek, co stanowi 35,5% ogólnej liczby unasienionych krów w tym okresie na terenie działalności zakładu.

PZUZ w Karczowie jest przygotowany do unasieniania krów nasieniem mrożonym w dalszych powiatach posiadających bydło rasy nczb, co jest jednak uzależnione od dostawy kontenerów i zapewnienia dostatecznej ilości ciekłego azotu.

Również dwa pozostałe zakłady w woj. opolskim: w Kluczborku i Raciborzu opanowały technikę konserwacji nasienia w ciekłym azocie. W r. 1969 Kluczbork unasienił 938 szt., a Raciborz 3691 szt. Ogółem od 1966 r. do końca lutego br. unasieniono w woj. opolskim 48 500 krów i jałówek nasieniem konserwowanym w ciekłym azocie metodą japońską.

Dotychczasowe wyniki stosowania w praktyce nasienia buhajów konserwowanego w niskich temperaturach w naszym województwie, pozwalają na przedstawienie następujących wniosków:

1. Konserwacja nasienia buhajów w ciekłym azocie metodą kulkową i unasienianie tym nasieniem krów dała lepsze wyniki niż unasienianie nasieniem ciekłym.

2. Dalsze wprowadzenie tej metody wymaga:

- (a) dostawy do zakładów specjalnymi auto-cysternami dostatecznej ilości taniego, ciekłego azotu produkcji przemysłowej przedsiębiorstwa Gazy Techniczne,
- (b) powołanie serwisu napraw i konserwacji sprzętu i kontenerów,
- (c) dostawy kontenerów odpowiedniej jakości.

3. Równocześnie z wprowadzeniem nasienia mrożonego do praktyki powinna być opracowana metoda szybkiego sprawdzania wartości hodowlanej buhajów, tak aby w najbliższych latach procent buhajów plus wariantów użytych do kojarzeń poważnie się zwiększył.

Na zakończenie chciałem serdecznie podziękować zespołowi pracowników naukowych ZDIZ w Balicach, a przede wszystkim prof. drowi Władysławowi Bielańskiemu i doc. drowi hab. Stefanowi Wierzbowskiemu za okazaną pomoc przy wprowadzeniu tej metody do praktyki inseminacyjnej w województwie opolskim.

A. Zydek

РАЗВИТИЕ ИСКУССТВЕННОГО ОСЕМЕНЕНИЯ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ
СЕМЕНИ ХРАНИМОГО В НИЗКИХ ТЕМПЕРАТУРАХ
В ВОЕВОДСТВЕ ОПОЛЕ

Резюме

В воеводстве Ополье замороженным семенем начали пользоваться с 1964 года, постепенно вводя во все племенные хозяйства, а также на территории районов: Прудник, Крапковице и Немодлин. в 1969 году осеменили 17 880 коров, достигая 74,3% неповторяемости, а при осеменении жидким семенем неповторяемость составляла 72,2%.

A. Zydek

EVOLUTION OF DEEP FROZEN SEMEN APPLICATION IN A. I. PRACTICE
IN THE OPOLE PROVINCE

Summary

In the Opole province frozen semen is being applied since 1964, comprising gradually all breed herds in the Prudnik, Krapkowice and Niemodlin countries. In 1969 inseminations were carried out on 17,880 cows with 74.3% NR rate. When liquid semen was used the NR rate was 72.2%.